

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0106

<http://hdl.handle.net/2333.1/fttdz0f6>

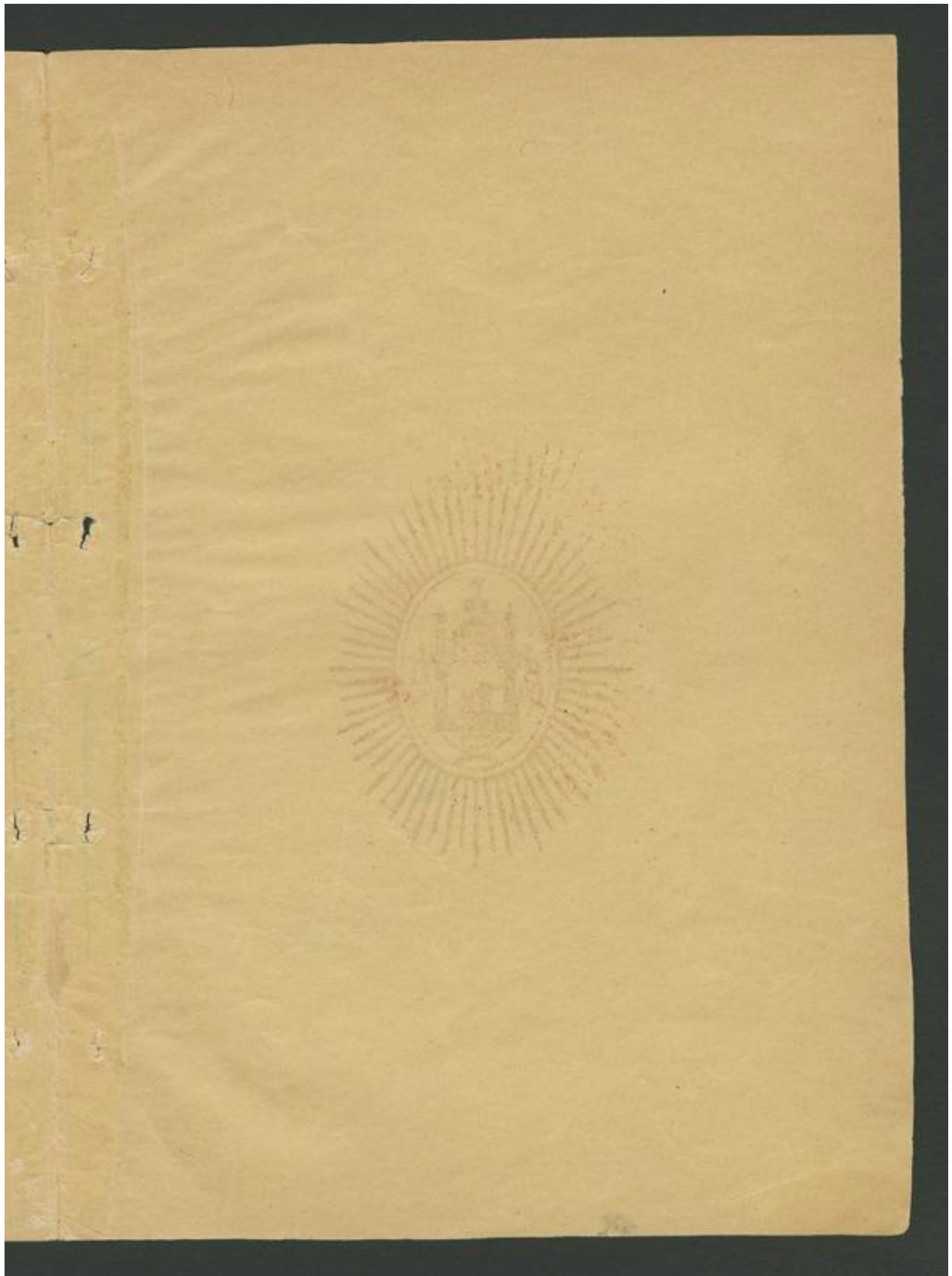
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

(۱)

(سواد معاہدہ دولتین علیتین افغانستان ترکیہ)

دولتین علیتین ترکیہ و افغانستان بقناعت ایمانی خود
شان بر وابط صمیمتہ قلبیہ بہر یکمر بوط و بیگ اعل و مقصد مقدس
تحتس اند بہ تملک منافع عالیہ مشترکہ معنوی و مادی، دولتین
مشار الیہما بنا برین مطلب کہ سعادت و فلاح یک سعادت و فلاح
دیگرے شمرده شده، بہ این احوال موجودہ کہ آغاز دوتیقظ و انتبا
و استخلاص عالم شرق دیدہ میشود بحال اتقان و شکران دیدہ حکم
نمودند کہ مانند ازمنہ ماضیہ، بے ارتباطی و منفرد ماندن شان ممکن
نیست و ترتب و طایف تاریخہ ضروریہ کہ بہر دو طرف لازم آمدہ

(۲)

ضروریست . این هر دو دولتین متاخرین که طبیعتاً می بینند که مانند
اعضای یک وجود برنج و آزار یافتن یکی دیگر متاثر و متاثر
میشود قرار داده اند که این وحدت معنوی و اتفاق طبیعی را که تنها
مدیرین شان جایگزین است نقل کنند بساحت سیاسی و آزادی
اتفاق مادی و رسمی تبدیل دهند و تیمنا موافقت نموده اند بعد
معاذ باهمی که مقدمت اخیر است بنام سعادت استقبال عموم
و برای این مقصد از طرف حکومت مجلس کلان ملی ترکیه
یوسف کمال بیگ ناظر امور اقتصادی و دو کتور رضا نور بیگ
ناظر معارف از اعضای حکومت مشارالیه ، و از طرف
افغانستان جنرال محمد ولینجان سفیر فوق العاده مخص نمایند تعیین
شدند .

مخصین مشارالیه بعد از نشان دادن صلاحیتنامه خودشان
و تصدیق کردن بر صحت آنها مواد ذیل را قبول کردند :
ماده اول : دولت علیه ترکیه که الی ماشاء الله باستقلال
زنده گانی بسر میکند و به افغانستان بروابط صمیمیه و جدانیه مربوط

(۳)

فرض خود میداند که دولت علیه افغانستان استقلال شناسد.
ماده دوم: دولتین عالیتین عاقدین آزادی و حریت
کامله و تملک حق استقلال به ملل شرق را به اصول و طریقه برای
اداره و ترتیب حکومت خود را آرزو کنند قبول میکنند و استقلال
دولتین بخارا و خیوه را تصدیق مینمایند.

ماده سوم: دولت علیه افغانستان دولت علیه ترکیه
که از زمانهای قدیم خدمات برگزیده و رهبری برای عالم اسلام
کرده و علم خلافت را بدست گرفته دولت مقتدا بها تصدیق
میکند.

ماده چهارم: هر کدام از حکومتها برای خارجی که
خواهند در شرق سیاست استیلا و استثمار جویند تعقیب نماید
و یک تجاوزی بر یکی ازین هر دو دولت بوقوع بیاید طرفین
عاقدین این تجاوز را عین تجاوز بر خود شمرده بوسیله ممکنه در
چاره آن خواهند کوشید.

ماده پنجم: طرفین عاقدین قبول میکنند با دولت سیکه

(2)

با یکی از طرفین در حالت اختلاف باشد ششست نینمایند را
 عقد مقاوله و یا معاہدہ دولتی که موافق باشد بمنافع دولت
 سوم مذکور و یا مضر باشد بمنافع یکی از دولتین عاقدین و تعهد
 نینمایند که اگر یکی از طرفین نخواهد که یک معاہدہ با دول دیگر عقد
 پیشتر بدولت معاہد خود معلومات بیدد .

مادہ ششم : طرفین عاقدین بر تنظیم معاملات تجاری
 و مناسبات اقتصادی و اجتهاد و شہبند را سیاسی
 مقاولہ نامہ مابین علیحدہ مینویسند و از اکنون بر گزینا جانین سفیر
 میفرستند .

مادہ ہفتم : طرفین عاقدین در بین خود پستہ ماب
 خصوصی و تنظیم احداث میکنند و یک آن اولتر متقابلاً یکی دیگرے را
 از وضعیت سیاسی خود و از معارف و از تجارت و از احوال
 وضعیت مابے دیگر و از ہر نوع احتیاجات و آرزو مابے خود
 خبر میدہند .

مادہ ہشتم : حکومت ترکیہ بر ماب افغانستان بطور

(۵)

اعانت فیه و علیہ تعهد میکند که بیست و نه از معلمین ملکی و افسران عسکری
بفرستد این بیست و نه معلمین و افسران کم از کم پنج سال صرف مساعی
میکند بعد از اتمام این مدت مقرر که اگر افغانستان خواهش نماید
میتواند از دولت علییه ترکیه یکریک بیست و نه صاحب منصبان عسکری
ترکی را طلب نماید و حکومت علییه ترکیه فرستادن آن را تعهد
میکند.

ماده فتم: این معاهده نامه بسیار بزودی بمرکز
جانبین تصدیق میشود و از آن زمان اعتبار امری الاحکام میشود.
ماده دهم: این معاهده نامه دولتی نوشته شده
در ماسکو تنظیم و ترتیب یافته از مرخصین طرفین دستخط شد.
این معاهده بتاریخ ۱۱ حوت ۱۲۹۹ هجری شمسی تحریر شد.
محمد ولی سفیر فوق العاده . یوسف کمال.
دوقورضانویک

سواد مکتوب ع، ج، فخرالدین پاشا
سفیر فوق العاده مرخص حکومت ملی ترکیه مقیم کابل

(۶)

سواد مکتوبات علیّه ترکیه

جناب عالیقدر جلالتمآب محترم محمد ولیخان وزیر خارجیه
دولت علیّه مستقله افغانستان دایم مجده العالی .
نسبت بمعاهده که بتاریخ (۱) مارت ۱۳۳۲ هـ و ۱۱ حوت ۱۲۹۹ هـ
ترکیه و افغانستان عقد شده نظر باده سوم و چهارم و پنجم توضیحات
ذیل را مینویسم :-

در ماده سوم فقره « دولت مقتدا بها » بآن حقوق تعلق دارد که
خلافت عظمای اسلامیه شرعاً دارا بر آن حقوق است این فقره
حاضر آن ماهیت نیست که استقلال تام افغانستان را که در ماده
اول این معاهده نامه تصدیق کرده شده است اخلال بکند . بر
رفع سوء تفهیمات در جای فقره « دولت مقتدا بها » استعمال
فقره مقام خلافت عظمای اسلامیه می شناسد که آرزو کرده شود
تفسیر فقره « دولت مقتدا بها » قبول میکنم .

ماده چهارم باین تعلق دارد : دولتی که در شرق سیاست استیلا

(۷)

و استثماری و یا نه تعقیب نماید اگر بر یکی از دولتین معاهدین تجاوز
بکند .

ماده پنجم در باب «این است» که طرفین معاهدین قبول میکنند که با دولتی
که با یکی از طرفین معاهدین در حالت اختلاف باشد تشبث ننمایند
برای عقد مقاوله و یا معاهده دولتی که موافق باشد بمنافع
دولت مذکور و یا مضر باشد بمنافع یکی از دولتین عاقدین
و تعهد نمایند که اگر یکی از طرفین نخواهد که یک معاهده با
دول دیگر عقد کند پیشتر بدولت معاهد خود معلومات میدهد
«در اینجا حالت اختلاف حالت حرب است» .

نسبت بماده پنجم طرفین معاهدین این را قبول کرده اند که معاهد
و مقاولاتی که با دولت سوم عقد کنند قبل از اینکه واسطه اخبارات
بمسارعت تأمین شود صورت مرتبه آنرا بسفر امرکزی بیدگر و پس از
تأمین تسریعیه اخبارات بکومتها مرکز طرفین اطلاع میدهند .

تحریر ایضا حاقوق احترامات فایده ام را تقدیم نمایم ۱۹ تشرین اول ۱۳۳۸
مطابق میل است .
فخرالدین فریق سفیر فوق العاده مخلص ترکیه
حکم حقو معاولی مدیریت دول اسلامی

